

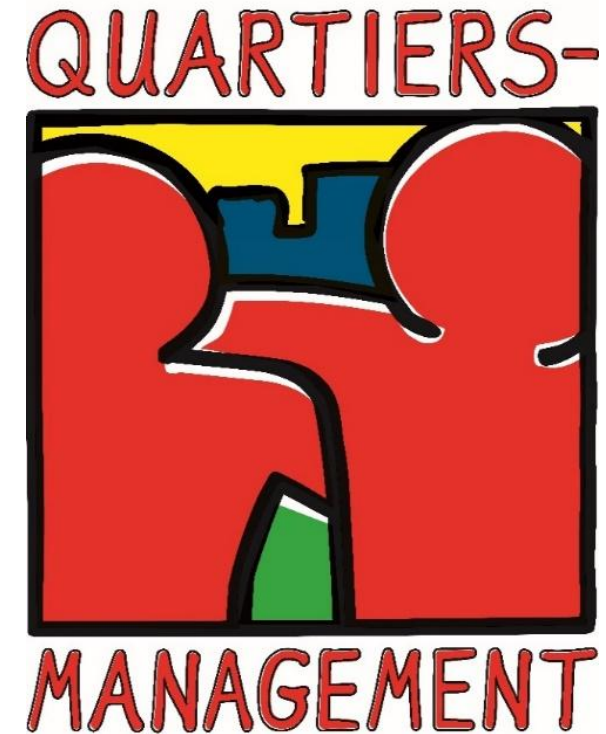
- ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНА СОЛІДАРНІСТЬ В БЕРЛІНІ -

Доповідка: Олександра Каст, керівника групи районного управління

Ключові дані програми

- Основа: Програма розвитку міста, соціальна згуртованість – спільне життя по сусідству
- Мета програми: Стабілізація та зміцнення соціально незахищених районів Берліна
- Робота на районному рівні (чітко розмежовані мікрорайони)
- Програма виявилася зразковою і слугує моделлю для інших міст

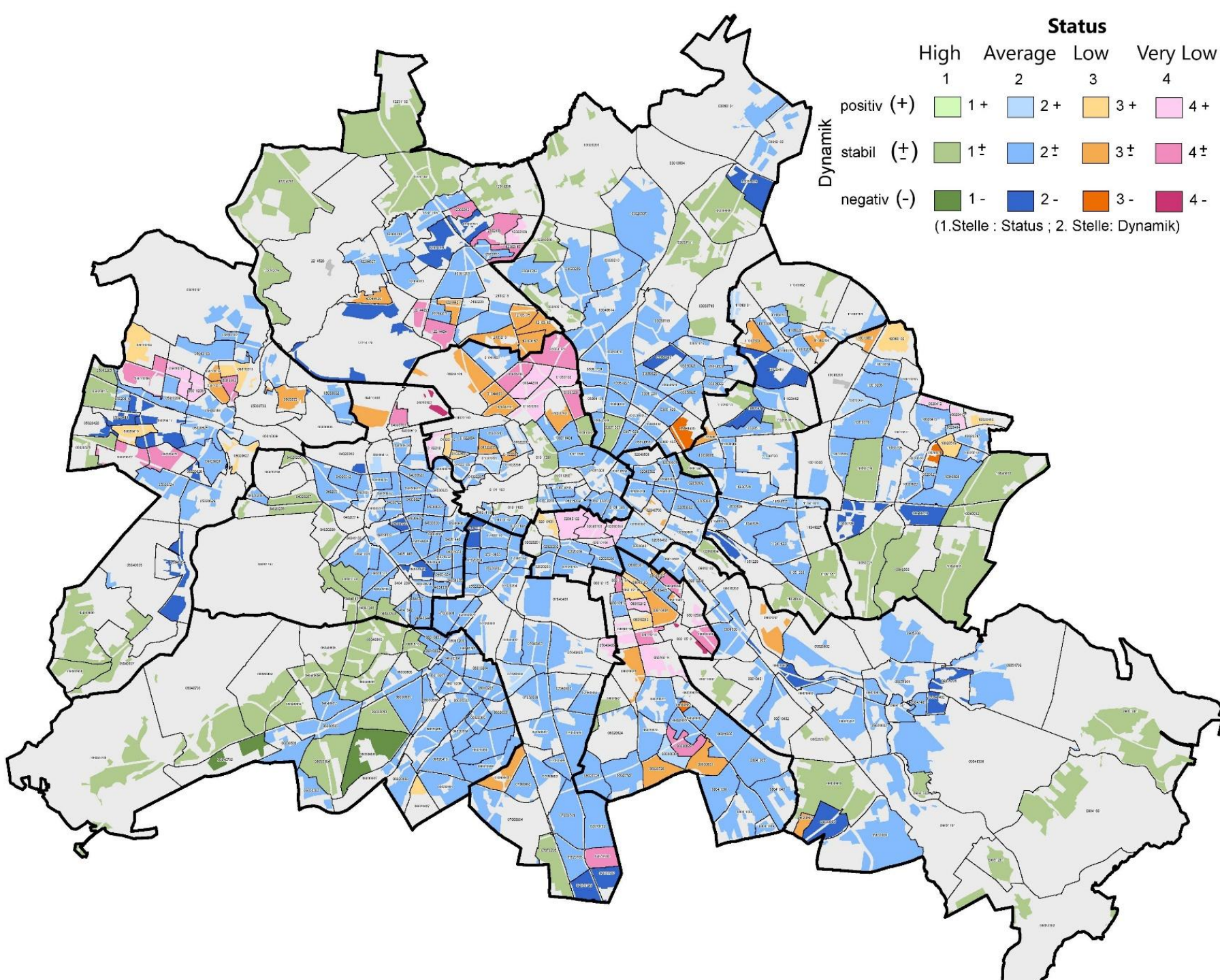

Неблагополучні мікрорайони - які показники беруться до уваги?

- Високий рівень безробіття
- Високий рівень тривалого безробіття
- Висока частка одержувачів соціальної допомоги
- Висока дитяча бідність
- Дані збирає та оцінює Берлінський моніторинг соціального розвитку міст

Мета – створити рівні умови життя та можливості для міського суспільства – щоб Берлін залишався містом, придатним для життя всіх!

МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНОГО МІСЬКОГО РОЗВИТКУ БЕРЛІН

На мапі показано просторовий розподіл соціальної нерівності в Берліні у 2019 році (дані станом на 31 грудня 2018 року).

Джерело: Monitoring Social Urban Development Berlin 2019.

ЗОНИ УПРАВЛІННЯ МІКРОРАЙОНІВ

**Gebiete Sozialer Zusammenhalt
gemäß § 171e BauGB
und Quartiersmanagement-
gebiete ab 2021**

 Gebiete Sozialer Zusammenhalt
gemäß § 171e BauGB

 Quartiersmanagementgebiete

Sozialer Zusammenhalt / QM-Gebiete

SZ0101 Boussostraße (gebünd.)
SZ0103 Soldner Straße / Wollankstraße
SZ0105 Reinickendorfer Straße / Pankstraße
SZ0106 Brunnenstraße
SZ0108 Moabit-Ost
SZ0109 Babelsberg
SZ0202 Zentrum Kreuzberg / Oranienstraße
SZ0206 Wasserfontplatz
SZ0207 Mehringplatz
SZ0501 Falkenlager Feld-Ost (erw.)
SZ0502 Falkenlager Feld-West
SZ0503 Heerstraße
SZ0504 Spandauer Neustadt
SZ0701 Blüdenstraße (vorst.)
SZ0801 Rollberggiedlung
SZ0803 Sonnenallee / High-Deck-Siedlung
SZ0806 Dammweggiedlung / Weiße Giedlung
SZ0907 Groppusstadt (vorst.)
ehem. Lipchitzallee/Groppusstadt
SZ0908 Flughafenstraße
SZ0810 Donaustraße-Nord
SZ0902 Kosmosviertel
SZ1001 Marzahn-Nord (vorst.)
SZ1003 Helleradorfer Promenade
SZ1004 Boulevard Kastanienallee
SZ1201 Letztes
SZ1202 Klitzstraße / Auguste-Viktoria-Allee

Neue Sozialer Zusammenhalt / QM-Gebiete

SZ0801 Thermienaliegiedlung
SZ0702 Cornisgarten
SZ0703 Nahanyastraße
SZ0812 Groppusstadt Nord
SZ0813 Heeran Straße
SZ0814 Hixdorf (gebünd.)
SZ0815 Glasower Straße
SZ1005 Alte Helleradorfer Straße
SZ1203 Titiseestraße
SZ1204 Märkisches Viertel

0 5 km

Maßstab: 1 : 50.000 (DIN A0)

Bearbeitungsstand: 18.03.2021

Konzeption: SenStadtWohn IV B

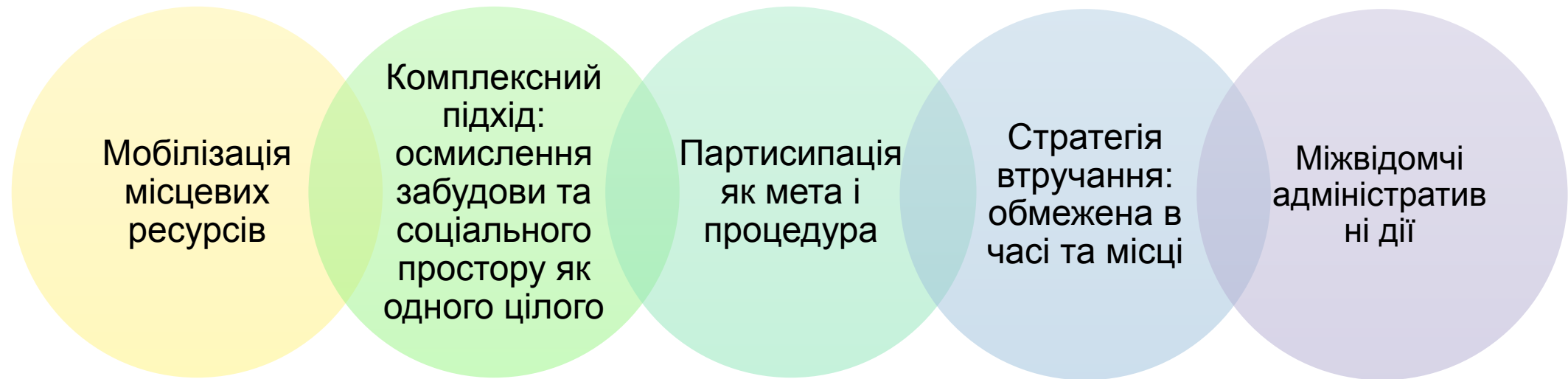
Kartengrafik: SenStadtWohn Planwerkstatt SoWo

Kartengrundlage: SBU (SenStadtWohn III)

© Senatsverwaltung für Stadtentwicklung und Wohnen

- 32 зони в роботі в 9 районах
- 17 завершених зон (у тому числі 10 усталених зон на кінець 2020 року)
- 374 745 жителів
- Фінансування 1999-2020: 512 мільйонів євро
- Фінансування 2021 рік: 34 мільйони євро (заплановане)

Філософія та стратегія

Цілі програми

- Стабілізація та розвиток потенціалу в неблагополучних районах
- Заохочення громадянської активності та громади
- Зміцнення локальних мереж
- Оновлення соціальної інфраструктури, також шляхом структурних заходів
- Покращений доступ до освіти
- Покращення громадського простору
- Заходи з охорони навколишнього середовища та клімату

Сфери діяльності

інтеграція
та
добросусідс
тво

Освіта

Спільний
громадський
простір

Здоров'я та
рух

Партисипаці
я, нетворкінг
та співпраця
з
партнерами

ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНА СОЛІДАРНІСТЬ В БЕРЛІНІ - **КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ** -

B

Senatsverwaltung
für Stadtentwicklung
und Wohnen

Ключові елементи програми

Менеджмент / виїзний офіс

- команда керівництва мікрорайону на місці як центральний організатор в районі

Партисипація

- активізація та партисипація мешканців мікрорайону
- робота комісії в раді мікрорайону та журі фонду фінансування заходів
- низькопорогові пропозиції для різних цільових груп
- неформальні процедури партисипації

Мікрорайонні фонди та напрямки діяльності

- три фонди
- п'ять напрямків діяльності

Інтегрована концепція дій та розвитку (ІНЕК)

- основа партисипації та проектів
- базується на місцевих потребах
- регулярно переглядається та адаптується

Менеджмент / виїзний офіс

- Міждисциплінарна команда управління
- Центральний контактний пункт району і місце для спілкування
- Зв'язок між мешканцями, установами та адміністрацією

Партисипація **Рада мікрорайону**

Представляє інтереси мешканців та установ

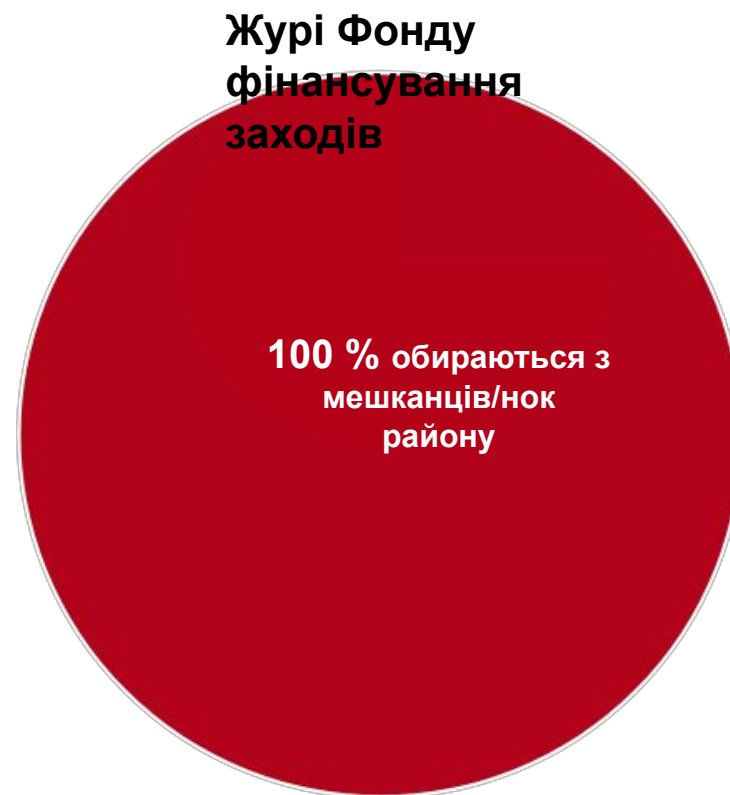
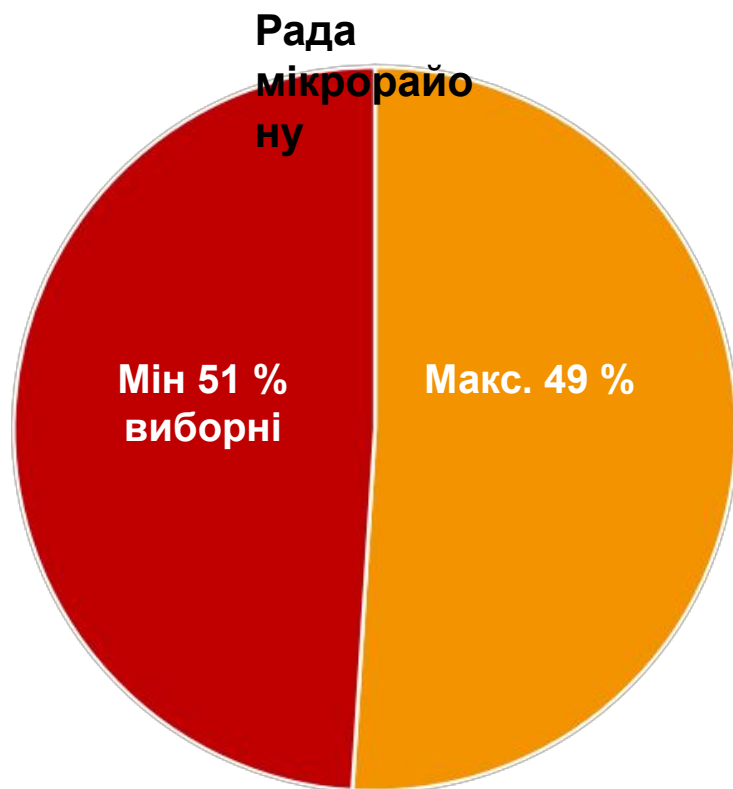
Встановлює пріоритети розвитку району як основу для реалізації заходів

Ухвалює рішення про використання коштів з фондів проекту та будівництва

Партисипація

Рада мікрорайону та журі Фонду фінансування заходів

Мешканці/ки району– обираються з групи добровільних претендентів

Представництво активних груп, ініціатив, місцевих клубів та асоціацій, релігійних громад тощо

Партисипація

Семінари та конференції

- Обговорення місцевих стратегій, цілей і моделей
- Нетворкінг
- Розробка проектних ідей

Партисипація

Самоорганізація, допомога в організації самодопомоги

- Ініціювання самоорганізованих локальних мереж та структур
- Передача знань та обмін навичками
- Встановлення та підтримка контактів

Фонди

Фонд фінансування заходів

- Фінансуються заходи на суму до 1500 євро
- Короткострокові заходи та акції
- Відбір подій проводить журі фонду

Фонд фінансування заходів

- Фінансуються проекти від 5000 євро
- Багаторічні, сталі структурні проекти
- Відбір проектів проводить рада мікрорайону

Фонд фінансування будівництва

- Фінансуються проекти будівництва від 50 000 євро
- Довгострокове покращення соціальної та освітньої інфраструктури з урахуванням захисту клімату
- Відбір проектів проводить рада мікрорайону

Актори та процеси в Програмі соціальної згуртованості

Приклад

Освіта

Навчальний острівець в гімназії ім. Альберта Швейцера

- Переобладнання зони продовженого дня
- Покращення навчального простору
- 500 000 євро (будівельний фонд)

Приклад

Добросусідство

СТІЛЬНО ЩАСЛИВИЙ

- Кулінарні воркшопи з готування з відсортованих біо-продуктів
- Спільні обіди для мешканців мікрорайону та обмін думками щодо харчування, яке не шкодить довкіллю
- 130 000 євро розділено на 4 квартали (Фонд фінансування проєктів)

Приклад

Громадський простір

Караван негабаритних відходів

- Спільне прибирання мікрорайону на електричних та неелектричних вантажних велосипедах
- Приводом став Всесвітній день прибирання
- 800 € (Фонд оплати заходів)

Приклад

Партисипація та нетворкінг

- Освітні мережі (Освітня спілка)
- Мережі охорони здоров'я, ланцюги профілактики
- З'їзд рад мікрорайонів
- Комплексні процедури партисипації в будівельних проектах (напр. дитячі майданчики, школи, парки)

Інтегрована концепція дій та розвитку (IHEK)

- Включає аналіз сильних і слабких сторін сусідства
- Включає визначення центральних сфер діяльності, акторів, ресурсів та ключових заходів у сусідстві
  - ⇒ Таким чином формується основа для партисипації та проектів
- Переглядається та коригується кожні два роки менеджерською командою мікрорайону разом з мешканцями
- Підлягає публічному обговоренню, координується міською (районною) адміністрацією

Усталення

- Програма соціальної солідарності – це тимчасова стратегія втручання, а не постійна
- Мета – розвивати структури, які продовжуватимуть існувати та процвітати навіть після завершення процесу
- Регулярна оцінка ступеню усталення
- Дворічна перехідна фаза, під час якої утворені структури можуть продовжувати консолідуватись та набувати незалежності

Критерії оцінки ступеню усталеності

- Активізація та перейняття відповідальності мешканцями та громадськими акторами мікрорайону
- Наявність працюючих мереж, залучення важливих акторів
- Наявність інституцій, що ініціюють зустрічі, спілкування, волонтерську роботу та районну координацію
- Наявність відповідних ігрових та зелених зон

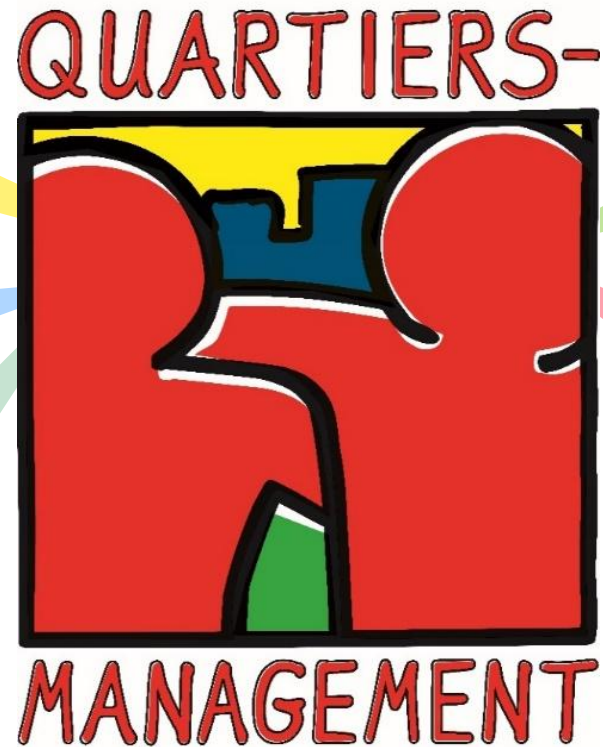

Виклики та перспективи

Чітке визначення структурних рамкових умов та меж програми, з метою уникнути надмірних вимог та розчарувань

Постійно вимагати відповідальності районів і політиків-спеціалістів у вирішенні тих проблем, які виходять за межі можливостей програми

Усунути бюрократичні перешкоди в процесі фінансування

Терміни від 12 до 15 років (включаючи перехідну фазу) повинні бути вказані для всіх зон

Бажано, щоб ради мікрорайонів використовувалися як партисипативний орган у питаннях, що не входять до програми